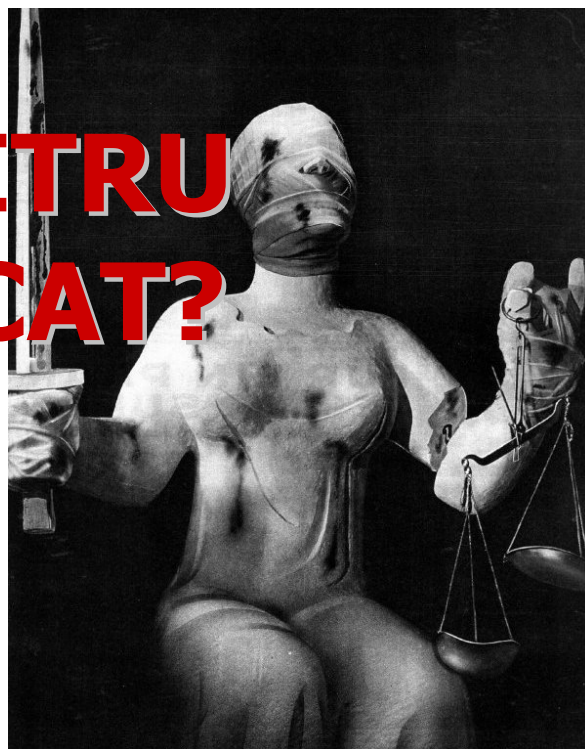

O evaluare a Capacității Consiliului Superior al Magistraturii de a dezvolta și implementa standarde etice și de integritate

CSM – ARBITRU SAU SINDICAT?

CSM este în continuare un organism timid, inefficient și reactiv în sancționarea disciplinară în sistemul de justiție, încălcând el însuși principiile de etică ici și colo

Prezentul raport își propune să analizeze situația actuală privind standardele etice și de integritate în sistemul judiciar și să formuleze sugestii pentru îmbunătățirea acestora. Subiectul e tratat și din perspectiva standardelor internaționale în domeniu și a evaluărilor efectuate bi-anual de Comisia Europeană prin intermediul Mecanismului de Cooperare și Verificare. Acestea sunt instrumente care pot fi folosite în diagnosticarea fenomenului, rezolvarea problemelor de integritate în sistemul judiciar românesc fiind o chestiune care ar trebui să ne preocupe în primul rând pe plan intern, pentru că de ea depinde în mare măsură creșterea calității actului de justiție și, în consecință, a gradului de încredere publică în sistemul judiciar.

Prezentul raportul este preliminar și va fi definitivat după discuțiile organizate pe marginea acestei variante

1. Ce înseamnă integritatea în sistemul judiciar?

Standardele de la Bangalore privind conduita judiciară plasează integritatea printre cele mai importante valori ale sistemului judiciar alături de independență, imparțialitate, etichetă (bune maniere), egalitate, competență și straduință (vezi Textbox).

În comentariul pe marginea Standardelor de la Bangalore se arată ca integritatea acoperă atât conduita publică, cât și pe cea privată a magistratului: magistratul trebuie să fie consecvent pentru a se evita situațiile în care ar trebui să condamne în activitatea sa publică o conduită pe care o adoptă în viața sa privată. Dacă s-ar întâmpla asta, activitatea magistratului ar fi percepută ca fiind ipocrită, iar efectele acesteia ar fi subminate în percepția publică.

Se arată, de asemenea, ca normele sociale sunt diferite în lume astfel încât ar fi imposibil să se enumere toate situațiile care ar putea constitui abateri sau încălcări ale acestei valori fundamentale. De aceea, se recomandă judecătorilor să își evalueze comportamentul prin prisma percepției unui membru al comunității rezonabil, dezinteresat și informat. Alternativ s-a sugerat utilizarea următoarelor șase elemente pentru evaluarea conduitei:

(a) *Natura publică sau privată a actului și în special dacă acesta este contrar unei legi care este aplicată în mod concret;*

(b) *Măsura în care conduita este protejată ca un drept individual al persoanei;*

(c) *Gradul de discreție și prudență exercitat de către judecător;*

(d) *Dacă conduita a fost în mod precis dăunătoare celor implicați cel mai îndeaproape, sau în mod rezonabil jignitoare pentru alții;*

(e) *Gradul de respect sau de lipsă de respect al conduitei respective față de public sau față de anumiți membri ai publicului;*

Textbox 1. Standardele de la Bangalore

Valoarea 3: INTEGRITATEA

Principiul:

Integritatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare.

Aplicarea:

3.1 Judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă.

3.2 Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar. Justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție.¹

(f) *Măsura în care actul indică existența subiectivismului, a unei prejudecăți, sau a unei influențe neadecvate.*

Se insistă, apoi, pe conduita pe care judecătorul trebuie să o aibă în instanță, pe obligația judecătorului de a respecta legea (cu nuanțele de rigoare în cazul în care legile încalcă în mod flagrant drepturile omului și demnitatea umană) și pe necesitatea ca soluția aleasă de judecător să fie percepută de societate ca fiind dreaptă. Vedem, așadar, ca nerespectarea standardelor de integritate poate acoperi o largă plajă de comportamente: de la cele mai grave care constau în comiterea de infracțiuni sau de nerespectarea legilor, până la cele care țin abateri de la etica socială.

2. Integritatea în sistemul judiciar prin prisma Mecanismului de Cooperare și Verificare

La intrarea României în Uniunea Europeană în 2007 s-a instituit un **Mecanism de Cooperare și Verificare (MCV)** cu privire la justiție și la lupta împotriva corupției, două zone unde efecte reformelor nu erau considerate ireversibile. Teama că în România ritmul reformelor ar putea să scadă după aderare, ba chiar că se va încerca

anularea unora dintre ele, s-a confirmat, iar MCV a rămas singurul instrument prin care Comisia Europeană mai are posibilitatea de a evalua bi-anual în ce măsură țara noastră continuă să progreseze în aceste două domenii, sau măcar să conserve progresele pe care le-a făcut înainte de aderare.

Monitorizarea se realizează prin reportare la patru obiective de referință: primul referitor la reforma sistemului judiciar, iar celelalte trei referitoare la prevenirea și combaterea corupției:

• **Obiectivul de referință nr. 1:**

Asigurarea unei transparențe și eficiențe sporite a actului de justiție, în special prin consolidarea capacității instituționale și a răspunderii Consiliului Superior al Magistraturii. Raportarea și monitorizarea impactului noilor coduri de procedură civilă și penală.

• **Obiectivul de referință nr. 2:**

Înființarea, așa cum era prevăzut, a unei agenții de integritate competentă să verifice averea, incompatibilitățile și potențialele conflicte de interese, precum și să emită hotărâri cu caracter obligatoriu pe baza cărora să se poată aplica sancțiuni disuasive.

• **Obiectivul de referință nr. 3:** Pe baza progreselor înregistrate până în prezent, continuarea realizării unor anchete profesionale și imparțiale în cazul sesizărilor de corupție la nivel înalt.

• **Obiectivul de referință nr. 4:**

Adoptarea unor măsuri suplimentare de prevenire și de luptă împotriva corupției, în special în administrația locală.

Raportul Comisiei Europene din februarie 2008 explică principalele aspecte care vor fi monitorizate în cadrul primului obiectiv de referință:

Temerile s-au confirmat: după intrarea României în UE voiața de schimbare internă și influența Comisiei au slăbit; MCV a rămas singurul mecanism care mai împinge înainte reforma în justiție

- *Punerea în aplicare a oricăror măsuri necesare, inclusiv cele prevăzute de Planul de acțiune corespunzător al Consiliului Superior al Magistraturii, adoptat în iunie 2006, pentru asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii de către instanțele de la toate gradele de jurisdicție și în întreaga țară, după consultări adecvate cu judecători, procurori și avocați în activitate; monitorizarea efectelor măsurilor legislative și administrative recent adoptate*
- *Elaborarea și punerea în aplicare în sistemul judiciar a unei scheme de personal rațională și realiste, pe baza unei evaluări continue a necesităților*
- *Elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de reorganizare a Ministerului Public care să remedieze deficiențele manageriale și problemele de resurse umane existente*
- *Monitorizarea efectelor pe care modificările recent adoptate aduse Codurilor de procedură civilă și penală le au asupra sistemului de justiție, astfel încât orice măsuri corective necesare să poată fi încorporate în noile coduri*
- *Raportarea și monitorizarea progresului realizat în ceea ce privește adoptarea noilor coduri, inclusiv consultări adecvate și efectele adoptării codurilor asupra sistemului judiciar*
- *Consolidarea capacității Consiliului Superior al Magistraturii de a-și îndeplini principalele atribuții, precum și responsabilizarea acestuia, în special abordarea potențialelor conflicte de interese și a comportamentelor contrare eticii ale unor membri ai Consiliului. Recrutarea de inspectori judiciari în conformitate cu noile criterii obiective adoptate și cu asigurarea reprezentativității regionale*

Tab. 1. Date statistice privind cazuri penale cu magistrați

	2006	2007	2008	2009
Magistrați trimiși în judecată	5	6	9	3
Magistrați condamnați	3 (definitiv) 4 (nedefinitiv)	5 (definitiv)	Lipsește informația	6 (definitiv)

Sursa: Raport anual al DNA

Standardele de integritate și etică în sistemul judiciar, precum și rolul CSM în elaborarea și implementarea acestora, se circumscriu, așadar, în principal primului obiectiv de referință. Cu toate acestea, există situații în care și celelalte obiective de referință pot deveni relevante pentru evaluarea integrității în sistemul judiciar:

- Obiectivul de referință nr. 2 poate fi relevant în măsura în care există situații când magistrații nu respectă prevederile legale privind completarea declarațiilor de avere și de interese sau nu respectă legislația în vigoare, acumulând avere nejustificată, sau găsiindu-se în situații de conflict de interese sau incompatibilitate.
- Obiectivul de referință nr. 3 poate fi relevant în cazul în care magistrații sunt anchetați sau condamnați pentru fapte de corupție.

3. Evoluții și evenimente relevante din trecutul recent

Cele mai importante abateri de la standardele de integritate sunt faptele penale comise de magistrați, în principal acelea în legătură cu funcția publică pe care aceștia o exercită (vezi Tab 1).

Din rapoartele anuale de activitate ale Direcției Naționale Anticorupție rezultă că procurorii trimit în judecată, iar instanțele de judecată condamnă, în fiecare an, magistrați acuzați de comiterea unor fapte de corupție¹.

¹ Lipsesc date statistice privind implicarea magistraților în alte tipuri de infracțiuni.

Gravitatea acestor fapte este cu atât mai mare cu cât, de-a lungul timpului, au fost trimiși în judecată judecători și procurori cu funcții de conducere, un fost Procuror General Adjunct al României și un fost membru al Consiliului Superior al Magistraturii. În ultimii ani, au ajuns în atenția publică scandaluri privind fraudarea unor concursuri de ocupare a unor funcții de conducere în sistemul judiciar, legături cu implicații penale între oameni politici sau de afaceri influenți și reprezentanți ai sistemului judiciar (cel mai recent dosar vizează chiar judecători cu funcții de conducere în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar un alt dosar a privit un procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție), precum și "obișnuite" dosare de corupție vizând fapte de corupție clasice comise de magistrați în legătură cu soluționarea dosarelor aflate în lucru la ei sau la colegii lor.

Unele dintre aceste nereguli au fost constatate și de rapoartele întocmite de Comisia Europeană în cadrul MCV. Astfel, raportul din februarie 2008 notează că "În noiembrie 2007, Direcția Națională Anticorupție (DNA) a lansat anchete privind câțiva procurori pentru fraudarea concursurilor pentru poziții de conducere în cadrul parchetelor."

Plasarea unora dintre cei care au făcut obiectul dosarelor penale în eșalonul de conducere a sistemului judiciar (fie că este vorba despre funcții de conducere la instanțe și parchete din țară, fie că discutăm despre magistrați din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție sau din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție) generează

un prejudiciu de imagine suplimentar, pentru că aceste persoane ar trebui să reprezinte modele pentru colegii lor mai tineri, pentru magistrații care acum intră în sistem.

Sumele pretinse de magistrați pleacă de la 20 de euro și urcă până la 45.000 de euro. Ambele extreme sunt de natură să îngrijoreze. Dacă ne referim la limita minimă trebuie notat că, din punct de vedere sociologic, este puțin probabil ca o persoană aflată într-o asemenea funcție să solicite sau să accepte o singură dată în cariera sa 20 de euro. De altfel, există dosare penale în care s-a demonstrat caracterul de repetabilitate a conduitei infracționale.

În câteva cazuri, cu avizul prealabil al CSM, s-a luat împotriva magistraților cercetați măsura arestării preventive (spre exemplu, în anul 2006, 4 magistrați au fost arestați). Cu toate acestea, au existat situații în care avizul CSM a fost obținut după ezitări: de exemplu, în cazul privind posibila fraudare a concursului pentru ocuparea unor funcții de conducere în parchete.

În ce privește regimul sancționator, din analizele DNA rezultă că pedepsele se orientează spre minimul special. În unele cazuri se reține ca circumstanță atenuantă lipsa unor condamnări anterioare, condiție obligatorie altminteri pentru exercitarea profesiei de magistrat! De asemenea, executarea pedepselor în detenție constituie excepția. Dacă adaugăm la acest lucru și faptul că, în unele cazuri, persoanele care fac obiectul procedurilor penale se pensionează înainte de soluționarea definitivă a dosarului, avem tabloul complet al tratamentului excesiv de blând acordat unor astfel de abateri de către sistemul judiciar.

Dacă depășim sfera dreptului penal și ne îndreptăm atenția spre zona combaterii corupției prin mecanisme administrative, aferentă obiectivului de referință nr. 2 din cadrul MCV, trebuie notat că în anul 2009 aproximativ 300

de magistrați au fost amendați de către Agenția Națională de Integritate (ANI) pentru nereguli legate de depunerea declarațiilor de avere și de interese. O parte dintre cei sancționați au contestat în instanță decizia ANI.

Tot în obiectivului de referință nr. 2 din MCV, trebuie reamintit că au existat în 2008 solicitări adresate Avocatului Poporului de către Președintele CSM privind o posibilă contestare la Curtea Constituțională a legii de înființare a ANI și a caracterului public al declarațiilor de avere. Avocatul Poporului nu a dat curs acestor solicitări, iar CSM și-a nuanțat ulterior poziția.

În sfera disciplinară, cadrul legislativ referitor la sistemul judiciar a fost profund modificat în anul 2004, adoptându-se pachetul legislativ format din cele 3 legi ale justiției (legea 303/2004, legea 304/2004 și legea 317/2004). Prima enumeră în articolul 99 faptele care pot constitui abateri disciplinare:

- a. *încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii;*
- b. *intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, precum și imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror;*
- c. *desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu;*
- d. *nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter;*
- e. *nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor*

Tariful corupției la magistrați merge de la 20 la 45.000 euro; ambele extreme sunt de natură să îngrijoreze

Tab. 2. Date statistice privind disciplina magistraților

	2005	2006	2007	2008
Sesizări primite	79	223	146	230
Acțiuni disciplinare promovate	19	20	18	17
Sanctiuni aplicate	12	12	11	17
Acțiuni respinse	4	1	7	4

Sursa: CSM – Rapoarte privind starea justiției

- legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor;*
- f. *refuzul nejustificat de a primi la dosar cererile, concluziile, memoriile sau actele depuse de părțile din proces;*
- g. *refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu;*
- h. *exercitarea funcției, inclusiv nerespectarea normelor de procedură, cu rea-credință sau din gravă neglijență, dacă fapta nu constituie infracțiune;*
- i. *efectuarea cu întârziere a lucrărilor, din motive imputabile;*
- j. *absențele nemotivate de la serviciu, în mod repetat;*
- k. *atitudinea nedemnă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, avocați, experți, martori sau justițiabili;*
- l. *neîndeplinirea obligației privind transferarea normei de bază la instanța sau parchetul la care funcționează;*
- m. *nerespectarea dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor;*
- n. *participarea directă sau prin persoane interpușe la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor în condițiile legii.*

Pedepsele pentru magistrați sunt mici, cu suspendare; de multe ori, CSM acceptă pensionarea anticipată, care stinge acțiunile disciplinare

Sanctiunile disciplinare corelative sunt enumerate de articolul 100 al aceleiași legi: *avertismentul; diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 15% pe o perioadă de la o lună la 3 luni; mutarea disciplinară pentru o perioadă de la o lună la 3 luni la o instanță sau la un parchet, situate în circumscripția aceleiași curți de apel ori în circumscripția aceluiași parchet de pe lângă aceasta; excluderea din magistratură.* Procedura detaliată pentru exercitarea acțiunii disciplinare este prezentată în legea 317/2004 și în ghidul de orientare pentru persoanele interesate să sesizeze comisiile de disciplină elaborat de Inspekția Judiciară a CSM.

În rapoartele privind starea justiției se arată că, în unele cazuri, acțiunile disciplinare au fost respinse pentru că magistrații vizați se pensionaseră între timp. Această situație este oarecum similară celei întâlnite în cazul pensionărilor intervenite înaintea soluționării cauzelor penale care îi priveau pe respectivii magistrați, în sensul că dreptul la pensia de serviciu nu va mai fi în

nici un fel afectat de acțiunea disciplinară care trebuie în mod obligatoriu respinsă.

Raportul privind MCV publicat în 2007 notează că *responsabilitatea și standardele de integritate ale Consiliului și ale membrilor săi rămân motive de îngrijorare. Aceeași concluzie se aplică și pentru potențialele conflicte de interese ale membrilor CSM.* Raportul mai arată

și că poziția CSM cu privire la posibilele încălcări ale standardelor de etică este excesiv de formalistă și că exercitarea concomitentă a funcției de membru CSM și a celei de conducere la instanța sau parchetul de la care provine magistratul este problematică.

Raportul privind MCV publicat în iulie 2008 arată că:

- *În ceea ce privește reforma sistemului judiciar, Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), în calitate de gardian al independenței sistemului judiciar, i-au fost alocate resursele umane și financiare care să îi permită să își asume responsabilitățile esențiale în cadrul reformei sistemului judiciar, inclusiv să ofere consiliere și să ia măsuri în ceea ce privește problemele stringente legate de resursele umane.*
- *Deși rolul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) este bine stabilit, acesta nu și-a exercitat încă în totalitate mandatul în mod consecvent, în special în ceea ce privește anchetele proactive în cazurile disciplinare. Este în continuare necesar ca Inspekția judiciară a CSM să dezvolte orientări și să stabilească un istoric pentru investigațiile ex officio. CSM este lent în ceea ce privește deciziile privind managementul și deciziile disciplinare. De multe ori, sancțiunile pe care le impune sunt minore.*

În 2009, același raport sesizează activitatea inspekției judiciare. Pe lângă prevederile de natură penală, administrativă sau disciplinară, prezintă relevanță pentru subiectul nostru Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor adoptat prin Hotărârea CSM numărul 328 din 2005. Un an mai târziu, prin Hotărârea CSM numărul 623 din 2006, CSM a decis construirea unei baze de date care să includă constatări cu privire la încălcarea conduitei deontologice de către judecători și

procurori. Această bază de date urma să aibă un caracter confidențial, putând fi totuși consultată de magistratul în cauză, deși acesta nu urma să fie informat atunci când s-ar fi înregistrat o nouă constatare care îl privea. Informațiile urmau să fie folosite la evaluarea activității magistraților și la concursurile de promovare.

Magistrații au contestat acest mecanism în justiție insistând pe ideea că bunele practici la nivel internațional arată că problemele de etică trebuie tratate de un alt organism decât cel care se ocupă de disciplina magistraților și pe necesitatea acordării posibilității de contestare a informațiilor introduse în sistem. În cartea sa dedicată Corupției Judiciare, judecătorul Cristian Danileț sugerează că ar fi necesar ca de probleme legate de Codul Deontologic să se ocupe un Consiliu de Etică.

De asemenea, formulările extrem de largi (specifice unui Cod Deontologic) lasă la dispoziția celor care determină eventuale încălcări o marjă extrem de largă de apreciere care este de natură să ridice semne de întrebare magistraților din sistem. Dacă adăugăm la acestea faptul că CSM a insistat permanent ca arhiva fostului serviciu secret al Ministerului Justiției (desființat în ianuarie 2006 – celebra SIPA) să fie transmisă Consiliului, înțelegem nervozitatea creată în jurul acestui subiect.

Ar fi probabil mai înțelept ca această arhivă care generează și în ziua de azi fiori magistraților să fie definitiv sigilată și predată Arhivelor Naționale. S-ar putea imagina un mecanism asemănător CNSAS prin care cei interesați și-ar putea consulta potențialul dosar existent la SIPA. În orice caz, orice încercarea de a utiliza eventualele informații existente în această arhivă în alte scopuri decât cele referitoare la cunoașterea trecutului ar trebui evitată.

O altă problemă de actualitate în sistemul judiciar este modul de gestionare a cazurilor privind magistrații

Arhiva fostei SIPA are un mare potențial de șantaj; ea nu trebuie dată CSM, ci sigilată și predată Arhivelor Naționale

care au colaborat cu fosta Securitate. Din păcate, în 2010, CSM a ales în funcția de Președinte un magistrat care a primit verdict de colaborator din partea CNSAS, decizie ulterior infirmată de instanță în ceea ce privește calificarea respectivelor activități ca "poliție politică".

O serie de organizații profesionale și civice au contestat această alegere, arătând că prejudiciul de imagine adus sistemului judiciar este uriaș, indiferent de calificarea care se da respectivei colaborări. Mai mult, organizațiile respective au arătat că prin această alegere se ajunge la încălcarea flagrantă a legii care interzice alegerea aceleiași persoane în funcția de Președinte sau Vice-Președinte al CSM – este cazul actualului Vice-Președinte care a mai ocupat o dată această funcție.

Revenind la Standardele de la Bangalore, este limpede că atunci când CSM nu respectă el însuși legea nu poate cere altora să o respecte. Dacă adaugăm la acest lucru și zvonurile din ce în ce mai insistente referitoare la dorința actualilor membri ai CSM de a candida pentru un nou mandat, deși legea le-o interzice expres, înțelegem exact slăbiciunile sistemului și urgența unor reforme profunde.

4. Încotro în viitor?

Aspectele prezentate mai jos constituie o eventuală bază pentru discuțiile pe care sperăm să le generăm în cadrul sistemului judiciar. Este esențial ca drumul pe care se va merge să fie ales chiar de cei din sistem, conștienți fiind de percepția publică privitoare la activitatea lor și de rolul vital pe care îl joacă în societate.

a. CSM este în acest moment o instituție erodată în percepția publică, atât de scandalurile care au vizat integritatea unora dintre

membri săi, cât și de lipsa de reacție sau reacția întârziată constatată în unele situații delicate. De aceea măsurile pe care încearcă să le promoveze în ceea ce privește integritatea magistraților sunt privite cu neîncredere. Este important ca cei care vor candida pentru ocuparea pozițiilor în viitorul CSM să includă în programul lor și măsuri privind creșterea integrității în sistemul judiciar.

Conducerea CSM ar trebui să fie un exemplu de conduită – dar are probleme de colaborare cu fosta Securitate și de încălcare a legii ce limitează numărul de mandate; acestea sunt violări flagrante ale standardelor de la Bangalore

b. Într-un sistem în care devierea de la standardele de integritate este atât de frecventă (dacă ar fi să ne referim doar la faptul că anual sunt trimiși în judecată și condamnați magistrați pentru fapte de corupție) rolul celor aflați în

funcții de conducere este extrem de important. Influențarea conduitei celor aflați în subordine prin puterea exemplului personal este un mecanism utilizat pretutindeni, chiar dacă el nu se bazează neaparat pe mecanisme formale de coerciție.

c. Trebuie să scadă toleranța față de comportamentele lipsite de integritate la nivelul fiecărei structuri din sistemul judiciar și să se conștientizeze rolului fiecăruia în prevenirea acestor comportamente. E nevoie de purtători de mesaj credibili și de oferirea de consiliere pentru magistraților care se confruntă cu dileme etice. În același context, ar trebui analizată posibilitatea creării unui **Consiliu de Etică** însărcinat cu aplicarea Codului Deontologic al judecătorilor și procurorilor.

d. Abaterile majore de la standardele de integritate – de exemplu prin comiterea de fapte penale în legătură cu atribuțiile de serviciu – ar trebui să primească o replică serioasă din partea sistemului judiciar

concretizată în sancțiuni descurajante.

- e. În cazul în care sunt descoperite anumite conduite care, deși lipsite de integritate, nu întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, organul disciplinar ar trebui sesizat în cel mai scurt timp pentru a putea declanșa acțiunea disciplinară. De asemenea, durata acțiunii disciplinare ar trebui să fie cât mai

scurtă, pentru a se evita expirarea termenelor prevăzute de lege. Orice alt tip de comportament stârnește în public suspiciunea de ipocrizie și folosirea standardelor etice în scop pur retoric, ca o mască de uz temporar, până trece inspecția europeană.

- f. Trebuie lămurită cât mai curând situația juridică a arhivei fostului serviciu secret al Ministerului Justiției (SIPA) pentru a elimina suspiciunile existente în sistemul judiciar pe marginea acestui subiect.

Laura Ștefan este coordonatorul programelor anti-corupție la SAR

Romanian Academic Society (SAR)
61 Eminescu, Bucharest 2
tel/fax (4021) 211 1477
office@sar.org.ro
www.sar.org.ro

Proiectul: *Evaluarea eficienței Mecanismului de Cooperare și Verificare în domeniul Justiției.*
Recomandări pentru perioada post-2009

Raport editat de Societatea Academică din România (SAR)
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene
Pentru eventuale informații și sesizări contactați cfcu.phare@mfinante.ro sau
cfcu.ISPA@mfinante.ro